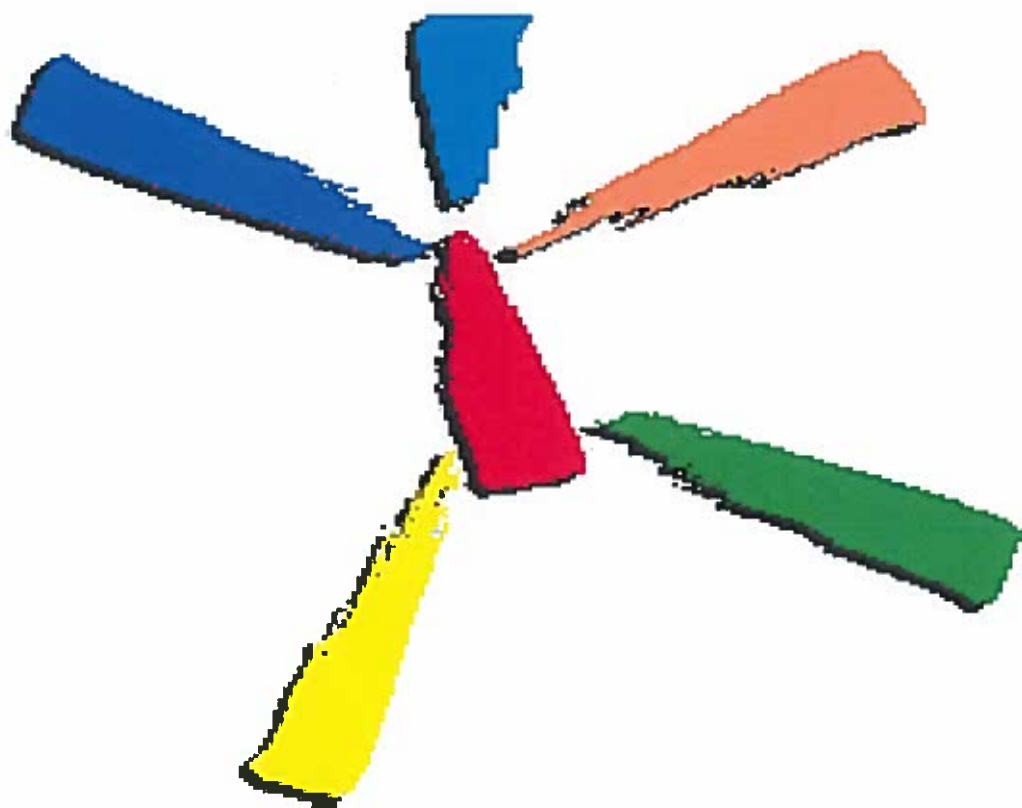

Fagrådet - Rusfeltets hovedorganisasjon

Årsmelding 2017 – 2018

1. Innledning

I denne perioden har det vært stor aktivitet i Fagrådet. Vi har deltatt på flere arenaer og i flere prosjekter enn noe tidligere år. Det har vært spennende og lærerikt. Det bidrar til synliggjøring og økt engasjement for og rundt Fagrådets arbeid.

Innenfor rusfeltet skjer det fortsatt stadige endringer som påvirker rammevilkårene til våre medlemsorganisasjoner. Fagrådet skal fortsatt være aktive i å påvirke disse rammevilkårene.

Medlemsvirksomhetene omfatter tiltak knyttet til forebygging, behandling, lavterskeltjenester, bolig- og omsorgstjenester, avholdsarbeid, pårørendearbeid, brukerorganisasjoner, høyskole-, forsknings- og kompetanseutvikling, opplysningsarbeid og mer til. Medlemsvirksomhetene kommer fra både offentlig og privat sektor.

Årsmeldingen beskriver perioden fra 7.april 2017 til 16.mars 2018.

2. Organisasjon

Fagrådet ble etablert i 1991 og var en sammenslåing av to organisasjoner.

Formål og funksjon

Fagrådet – Rusfeltets hovedorganisasjon er en nasjonal fag- og ruspolitisk medlemsorganisasjon for tiltak/tjenester for mennesker med rusmiddelrelaterte problemer og avhengighetsproblematikk.

Fagrådets formål er å synliggjøre, samle, drøfte og formidle de ruspolitiske konsekvensene, faglige erfaringer, brukererfaringer og forskning for å sikre rusfeltet best mulig organisatoriske, faglige og ressursmessige betingelser

Fagrådets visjon:

Mangfoldige, tilgjengelige og helhetlige tjenester i et samlet rusfelt.

Årsmøte 2017

Årsmøte 2017 ble avholdt i Oslo på Hotell Bristol 11.mai 2017. Det var 48 deltakere tilstede. Av disse var 42 stemmeberettiget. Det ble behandlet 8 saker. Protokollen ligger åpent på rusfeltet.no.

Styret

Fagrådet ledes av et styre med styreleder samt 8 styremedlemmer som avspeiler bredden av medlemsvirksomheter. Styret har bestått av:

Styreleder Kirsten Frigstad, leder, 24SJU, Kirkens Bymisjon.

Styrets nestleder Anders Dalsane Jansen, leder Tyrilistiftelsen.

Styremedlemmer

Trude Lønning, leder Mestringsenheten, Sandnes kommune.

Egil Atle Bremnes, avdelingsleder, Karmøy kommune.

Ingjerd Meen Lovvik, psykologspesialist/seniorrådgiver, Blå Kors Borgestadklinikken.

Berit Kalgraff, avdelingsleder Klinik for psykisk helse og rus, Møre og Romsdal HF.

Frode Woldsund, regionleder Frelsesarmeens rusomsorg region øst.

Ole Hope, administrerende direktør Bergensklinikken.

Vidar Hårvik, leder Marborg.

Fagrådets leder, Jan Gunnar Skoftedal, er styrets sekretær.

Styremøter

Det har i perioden vært avholdt 8 styremøter hvorav 1 er telefonmøte og en sak er behandlet pr e-post. Styret har behandlet 47 saker. Ett av styremøte ble avholdt i Tromsø 26. august 2017, der vi også rakk å besøke Marborg, Kafé X og Brukerbasen. I tillegg har det vært flere telefonmøter og komitémøter i forbindelse med planlegging og gjennomføring av seminar, møter med eksterne samarbeidspartnere, høringer og konferanser.

Styret var i Lisboa på 2 dagers studietur i november 2017 for å bli orientert om Portugalmodellen. Vi besøkte SICAD (General Directorate for Intervention on Addictive Behaviours and Dependencies) og fikk førstehåndskunnskap om modellen som det oftest refereres til når Norge nå skal planlegge endringer i vår ruspolitikk. Vi besøkte også kommisjonen hvor personer som blir tatt for bruk og besittelse må møte. Vi besøkte også to lokale tiltak i Lisboa.

Styret avholdt styreseminar i Haugesund 1. – 2. februar 2018 for planlegging av oppgaver for kommende periode. Under det oppholdet besøkte vi medlemsvirksomhetene Karmøy kommune og Blå Kors Haugaland A-senter.

Sekretariatet

Fagrådet leier kontorlokaler til sekretariat og møtevirksomhet i Nedre Slottsgate 7 i Oslo. Sekretariatet ivaretar den daglige driften av Fagrådet i tråd med organisasjonens vedtekter, årsmøtets vedtak og oppfølging av styrevedtak. Jan Gunnar Skoftedal er leder. Torhild Kielland er rådgiver og fra 1. desember 2017 er Kristin Halvorsen ansatt som organisasjonssekretær i 40%.

Fagrådet er medlem av arbeidsgiverforeningen Virke.

Medlemsvirksomheter

Pr. 16. mars 2018 er det 124 virksomheter/organisasjoner som er medlemmer. Disse representerer over 170 ulike tiltak med over 3500 årsverk.

Siden april 2017 har 7 nye virksomheter/organisasjoner meldt seg inn:

- Rusettervernet i Sogn og Fjordane (Sogn og Fjordane)
- Rusmisbrukernes Interesseorganisasjon (Oslo)
- PUT, Nidaros DPS (Trøndelag)
- Norsk Ergoterapeutforbund (Oslo)
- NUBS, avhengige brukerstemmer (Oslo)
- Alf AS (Hordaland)
- Camurus AS (Oslo)

I samme periode har totalt 5 virksomheter avsluttet medlemskapet:

- Bergen Dream Center, ikke betalt kontingent og ikke svart på henvendelse
- Alfa Kurs og behandlingssenter, meldt seg ut og ikke begrunnet
- Regionalt Rusprosjekt Nord-Gudbrandsdalen, nedlagt
- LARnett Norge, slått sammen med proLAR
- Samisk ungdomspsykiatrisk team, Finnmarkssykehuset. Slått sammen med TSB Finnmarssykehuset

To reelle utmeldinger, en virksomhet er lagt ned og to virksomheter er slått sammen med andre som allerede er medlemmer.

3. Økonomi

I 2017 hadde Fagrådet et overskudd på kr. 403 103,- (mot et underskudd på kr. 302 045,- i 2016).

Fagrådets inntektskilder er deltakeravgift, tilskudd fra Helsedirektoratet, momsrefusjon og medlemskontingent.

Sum driftsinntekter i 2017 var kr 5 741 972,-

Fagrådet fikk i 2017 kr.3 050 000,- i tilskudd fra Helsedirektoratet.

Fagrådets revisor er BDO AS i Bergen.

4. Aktiviteter

Generelt

Som nevnt i innledningen har det vært et høyt aktivitetsnivå i denne perioden. Styret og sekretariatet har hatt stor oppmerksomhet på aktuelle fag- og ruspolitiske saker. Fagrådet prøver gjennom sitt arbeid å fange opp ulike bevegelser og utvikling innenfor rusfeltet. Gjennom Fagrådets møteplasser prøver vi å belyse og åpne for diskusjon og refleksjon. Vi arbeider med å fremme sakene våre i media, gjennom kontakt med fag- og politisk miljø både i Stortinget, Helse- og omsorgsdepartementet og Helsedirektoratet.

Vi har også besøkt **15** av medlemsvirksomhetene.

Mye av arbeidet formidles via nyheter og kommentarer som legges ut på hjemmesiden rusfeltet.no. Nettsiden er godt besøkt og hadde i 2017 cirka 120 000 treff, 8,5% færre enn i 2016, men samme nivå som 2015. De to første månedene i 2018 har hatt rekordhøyt besøk.

Gjennomføring av Arbeidsplanen 2017

Arbeidsplanen 2017 har en annen form enn tidligere. Den henspiller mer til oppsettet i Strategisk Plan 2015 – 2020

1. RUSFAGLIG.

a) Fagrådet skal ta opp og synliggjøre viktige rusfaglige saker

Det gjøres fortløpende og vi formidler arbeidet på rusfeltet.no.

Musikkterapi

Fagrådets sekretariat ved rådgiver deltar i et nasjonalt nettverk for musikkterapi i rusfeltet, etablert i 2010. Flere kompetansesentra for rusproblematikk (KoRus) deltar, sammen med begge forskningsmiljøene innen musikkterapi i Norge (GAMUT ved UiB/ Uni Research Helse og CREMAH ved NMH Senter for forskning i musikk og helse). I november 2017 arrangerte nettverket et toppmøte om musikkterapi i rusfeltet i samarbeid med NAPHA og norsk forening for musikkterapi og mer enn 100 ledere, fagfolk og brukere fra

Østlandet deltok. Toppmøtet følges opp med egne strategi/implementeringsmøter for Oslo og Østlandet.

Fagrådet har også bidratt med å skrive en rapport om musikkterapi i kommunalt rusarbeid i 2017. Sekretariatets rådgiver intervjuet brukere, ledere og ansatte i Fredrikstad kommune i samarbeid med KoRus-Øst. Rapporten ble publisert i januar 2018 og viser blant annet hvordan musikkterapi bidrar til motivasjon, håp og bedret selvtillit. Dette er den tredje rapporten i rekken. Rapportene kan lastes ned på rus-ost.no/publikasjoner.

Fysisk trening

Fysisk trening er forventet inn i pakkeforløpene for rus- og psykisk helse. Fagrådet – Rusfeltets hovedorganisasjon og Rådet for psykisk helse har gjennom prosjektet «Den gode hjertebanken» undersøkt hvor og hvordan fysisk aktivitet og trening tilbys i behandling av rusproblemer og/eller psykisk sykdom. Prosjektet «Den gode hjertebanken» ble igangsatt i 2017 med midler fra Helsedirektoratet. I løpet av prosjektperioden har fagrådene for landets helseregioner fått besøk av Rådet for psykisk helse og Fagrådet – Rusfeltets hovedorganisasjon, hvor temaene har vært;

- hvordan integrere fysisk aktivitet i behandlingen
- hvordan gi et mer systematisk aktivitets- og treningstilbud

Bakgrunnen for arbeidet er kunnskapen om at mennesker med rusproblemer og psykiske lidelser lever 15- 20 år kortere enn den øvrige befolkningen. Ikke på grunn av sine psykiske problemer eller rusproblemer, men på grunn av dårlig fysisk helse og ubehandlede somatiske lidelser. Pasientene har fram til nå fått dårligere behandling for somatiske lidelser enn resten av befolkningen.

Prosjektet har deltatt og formidlet erfaringer en rekke steder i hele landet:

- 15. mai Idrettshøgskolen, konferanse om fysisk trening i behandling
- 1. juni, Fagrådet Psykisk helse, Helse Sør-Øst
- 19. september i Fagrådet TSB, Helse Sør-Øst
- 20. november i Fagrådet Helse Nord sammen med St. Olavs hospital Helse Midt
- 29. november på årsmøtet til Rådet for psykisk helse
- 6. desember som medarrangør på Helsedirektoratets erfaringsamling
- 7. desember seminar på Stavanger Universitetssykehus
- 6. februar 2018 fagdag om fysisk trening i behandling, Helse Bergen, Haukeland Universitetssykehus

Hepatitt C

Fagrådet har gjennom denne perioden hatt stort fokus på Hepatitt C. Hepatitt C bidrar til mange tapte leveår for tidligere og nåværende rusavhengige. Fagrådet har samarbeidet med brukerorganisasjonene, en rekke fagfolk, Folkehelseinstituttet og legemiddelfirmaene for å sikre god og forsvarlig behandling. Vi har hatt møter med Abbvie for å planlegge seminar under Arendalsuka hvor også Fagrådets leder deltok i panelet. Vi har deltatt i møte på Folkehelseinstituttet med landet fremste fagfolk på området. Så har forutsetningene i løpet av perioden endret seg radikalt. Alle pasienter med Hepatitt C smitte kan fra 1. februar 2018 få behandling.

På den bakgrunn samarbeider Fagrådet med proLAR Nett og overlege Olav Dalgard fra A-hus om prosjektet Hepatittbussen som er et informasjons- og screeningprosjekt. Prosjektet skal være i drift etter sommeren 2018 og går ut 2019.

Verdens overdosedag

31.august deltok sekretariatet på to markeringer av Verdens overdosedag.

b) Fagrådet skal arbeide for at forskning i rusfeltet stimuleres og utviklingsarbeid dokumenteres

Rusfeltet blir ofte beskyldt for å ha lite forskningsbasert eller dokumentert kunnskap. Fagrådets leder sitter i KORFOR Helse Stavanger sitt fagråd for utvikling av kvalitetsregister. Et spennende arbeid for å kunne måle kvalitet.

Sekretariatets rådgiver deltar i et nasjonalt kompetansenettverk med begge forskningsmiljøene for musikkterapi i Norge, knyttet til Universitet i Bergen og Norges Musikkhøgskole. Fagrådet har i denne forbindelse bidratt til å rapportere brukererfaringer som igjen gir grunnlag for følgeforskning på sikt.

Fagrådets samarbeidsprosjekt med Rådet for psykisk helse om fysisk trening i behandling har vært et viktig prioriteringsarbeid i perioden. Vi har bidratt til å samle kunnskap og erfaringer på systematisk bruk av fysisk aktivitet i rus- og psykisk helse behandling. Se punkt 1.

c) Fagrådet skal arbeide for at rus- og avhengighet opprettholdes som eget fagområde

Dette er et viktig tema for Fagrådet. Det handler ikke nødvendigvis om organisering, men hvordan rus og avhengighet blir ivaretatt innenfor de rammene som settes. Det gjelder både lokalt, regionalt og nasjonalt. Fagrådet har blant annet uttrykt bekymring for Helsedirektoratets omorganisering hvor TSB fjernes fra avdeling for spesialisthelsetjenester.

d) Fagrådet skal følge med på at pakkeforløp i rusfeltet bidrar til en reell forbedring.

Fagrådet har avgitt flere hørings svar og deltatt på innspillseminar i Helsedirektoratet. Videre har vi hatt flere saker på rusfeltet.no for å minne om dette arbeidet som pågår. Ingen pakkeforløp innenfor rusfeltet har startet opp ennå.

e) Fagrådet skal fokusere på arbeid og aktivitet som en del av rehabiliteringsarbeidet.

Arbeid og aktivitet er en viktig del av rehabiliteringsarbeidet og opptar mange. På fagkonferansen i oktober 2017 var dette hovedtema og det var over 350 deltakere. Det er en stor satsning på blant annet IPS.

f) Fagrådet skal være pådriver til at egnede boliger prioriteres

Tema går igjen i mange av våre innspill og kommentarer på ulike saker. Under fotball-VM for hjemløse hadde Fagrådet en debatt om bostedsløshet med Arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie, byråd i Oslo Geir Lippestad,

brukerrepresentant Siv Løvland og forsker Evelyn Dyb fra NIBR. Leder var også i tv-studio under VM for å snakke om dette og den nedgang i antall bostedsløse som rapport fra NIBR viser.

Sekretariatet og styret i Fagrådet har besøkt kommuner og virksomheter som har utviklet gode boligløsninger som Brukerbasen i Tromsø og Karmøy kommune. Erfaringene er delt på rusfeltet.no og i nyhetsbrevene.

g) **Fagrådet skal arbeide for god brukermedvirkning og myndiggjøring av brukerne**

Fagrådet har brukernettsverk med alle bruker- og pårørendeorganisasjonene på rusfeltet med 3 møter i perioden. Fagrådet koordinerer nettverket og bidrar til å løfte fram saker det er enighet om.

Brukere inviteres til innlegg på konferanser og seminarer som Fagrådet arrangerer. Leder i Fagrådet deltok på RØST konferansen i Bergen som er den mest innovative brukerkonferansen her i landet.

h) **Fagrådet skal være pådriver for erfaringskompetanse i tjenestene**

Tema diskuteres i møte med brukerorganisasjonene. Vi inviterer erfaringskonsulenter til konferanser og seminarer for å formidle sine erfaringer. Vi har kontakt med erfaringskompetanse.no og vi har skrevet flere saker om dette på rusfeltet.no

I rapporten om musikkterapi fra Fredrikstad kommune 2017 ble tre erfaringskonsulenter intervjuet om sine erfaringer knyttet til samarbeid med musikkterapeutene og generelt inntrykk av tilbudet.

i) **Fagrådet skal arbeide for mangfoldige, tilgjengelige og helhetlige tjenester i rusfeltet**

Dette er også Fagrådets visjon og skal være ledende for vårt arbeid. Vi fremmer dette ved ulike anledninger. Det skjer i høringssvar til departement, direktorat og i Stortinget. Leder deltok på Nasjonal Kompetansetjeneste TSB sin lederkonferanse for alle ledere i TSB 14.-15. september i Asker.

2. RUSPOLITIKK

a) **Fagrådet skal ta opp og synliggjøre aktuelle ruspolitiske saker.**

Dette gjøres løpende og mye av dette kommer frem på rusfeltet.no. Ny ruspolitikk har vært den mest aktuelle ruspolitiske saken denne perioden, se punkt 2b.

Leder har deltatt i to sendinger om ruspolitikk i podcasten «Rett på» 16. januar var Fagrådet invitert og deltok ved leder under Helse og omsorgsminister Bent Høies sykehustale på Rikshospitalet.

b) **Fagrådet skal være en pådriver for utredningen om helsehjelp fremfor straff iverksettes tidlig i neste stortingsperiode.**

Dette har vært det store ruspolitiske spørsmålet i denne perioden. De fleste politiske partiene hadde dette opp på sine landsmøter våren 2017 og etter valget det ble et flertall på Stortinget for endringen.

Gjennom denne perioden har det vært en rekke saker på rusfeltet.no.

Under Arendalsuka august 2017 hadde vi et arrangement sammen med Tyrilistiftelsen om temaet. Der deltok daværende leder av Helse- og omsorgskomiteen Kari Kjønås Kjos, stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, Ulf Jansen fra Tyrilistiftelsen, president i psykologforeningen Tor Levin Hofgaard, Ina Roll Spinnagr fra foreningen Tryggere Ruspolitikk og Knut Reinås fra Forbundet mot rusgift.

Styret og sekretariatet var i november 2017 på to dagers **besøk i Lisboa** for å få førstehåndskunnskap med besøk hos SICAD og aktuelle tiltak i Lisboa.

4. desember var sekretariatet og styrets leder og nestleder i **møte med Helse- og omsorgsminister Bent Høie** hvor dette var tema. Pr mars 2018 venter vi på at regjeringen setter ned et NOU-utvalg for å arbeide med spørsmålet. Vi har bidratt med skriftlig innspill til NOU sitt mandat.

Sekretariatet har deltatt på ulike møter og seminarer om temaet.

c) Fagrådet skal arbeide for Opptappingsplanen følges opp ute i kommunene.

Dette tema er fulgt opp gjennom hele perioden. Det er store ulikheter mellom de ulike kommunene. Fortsatt er det slik at store kommuner som Oslo og Trondheim ikke bruker alle pengene de får i Opptappingsplanen til sitt rusarbeid, mens Bergen bruker alle sine bevilgende penger til formålet. Fagrådet har arbeidet for at pengene bør øremerkes i planperioden.

Temaet inngår i Ruspolitisk Seminar 27. april 2017.

d) Fagrådet skal følge med på at finansieringen bidrar til gode pasientforløp.

Rusfeltets finansiering er krevende. De ideelle har avtaler med regionale helseforetak. Avtalene gir en reell nedgang pr år da deflatoren som benyttes dekker ikke lønns- og prisvekst. Endringene av finansieringen i helseforetakene gir også en rekke lokale helseforetak utfordringer gjennom kutt i deres budsjetter til tross for den gyldne regel. Videre er internfaktureringen som skjer mellom helseforetakene et hinder for gode pasientforløp.

Fagrådet har også engasjert seg i spørsmålet om egenandeler. Flere aktører melder om bekymring for at flere pasienter velger bort behandling på grunn av krav om egenandel. Det er åpning for at helseforetakene kan kutte egenandel etter individuell vurdering, men flere behandlere melder om at det ikke gjøres.

3. AKTIVITETER

a) Fagrådet skal arrangere:

I. Studietur

Fagrådets studietur i 2017 gikk til Wien Østerrike med 20 deltakere. En spennende og lærerik tur hvor vi besøkte den norske ambassaden, United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC), Das jedmayer" ved "Suchthilfe Wien" og Schloss Johnsdorf – senter for avhengighetsbehandling. I 2018 går

turen til Lisboa. Mer om besøket i Wien kan dere lese her; <http://www.rusfeltet.no/stor-fleksibilitet-i-valg-av-lar-medisiner-gjorde-inntrykk/#.WqJ3C-iOU2w>

II. Fagkonferanse

Fagkonferanse 2017 hadde temaet arbeid og aktivitet og samlet 357 deltakere på Bryggen hotell i Bergen. Konferansen ble arrangert 4.-5. oktober 2017. Mer om fagkonferansen kan du lese her; <http://www.rusfeltet.no/presentationene-fra-rusfeltets-fagkonferanse-4-5-oktober/#.WqJ4B-iOU2w>

III. Ruspolitisk seminar

Ruspolitisk seminar 2017 ble arrangert 12. mai på Hotell Bristol i Oslo. Nær 200 deltakere deltok og seminarets tittel var; Politikk og fag – ikke på lag?

IV. Aktuelle høringskonferanse

Det har ikke vært arrangert høringskonferanser i perioden.

V. Nettverksmøter og faglig forum

Det er avholdt 3 nettverksmøter med bruker- og pårørendeorganisasjonene på rusfeltet i perioden. Nyttige og gode møter hvor viktige problemstillinger som hepatitt C, avkriminalisering, egenandeler m.m er diskutert.

VI. Ruspolitiske og rusfaglige debattmøter

Arendalsuka

Fagrådet var aktive på Arendalsuka 2017 og hadde fire arrangementer:

- Ett om Hepatitt C i samarbeid med Abbvie. Der var det stort engasjement og statssekretær Frode Hestnes, Kjersti Toppe (Sp), Ketil Kjenseth (V) og Lise Askvik (Helsepartiet) hadde en politisk debatt. Vidar Hårvik Marborg, Ronny Bjørnstad proLAR, Steinar Thoresen Abbvie og Jan Gunnar Skoftedalen deltok i debatten.
- Tre arrangementer i samarbeid med Tyrilistiftelsen i deres nye lokaler midt i Arendal sentrum:
  - Arrangementet «Er avkriminalisering og legalisering fremtidens ruspolitikk» omtalt tidligere i årsmeldingen.
  - Under arrangementet «Brukermedvirkning inn i idiotien?» deltok Vidar Hårvik fra Marborg, Camilla Fjeld fra Tyrilistiftelsen, pasientombud Anne Lise Kristensen, Kirsten Frigstad fra 24SJU og Trond Arne Ausdal fra proLAR.
  - «Nye krav til rusbehandling gir flere svingdørspasienter?» Her deltok Gabrielle Welle-Strand fra Helsedirektoratet, Erik Torjussen fra Alarm, Lars Haugen fra ARA Sørlandet sykehus og Gisle Andersen fra Tyrilistiftelsen.

VM i gatefotball

Under VM i gatefotball for hjemløse arrangerte vi debatt om boligsituasjonen. Se beskrivelse under punkt 1f.

Toppmøte Musikkterapi

Fagrådet va medarrangør på toppmøte i Musikkterapi, tidligere omtalt under punkt 1a

b) Fagrådet skal aktivt:

I. Fremme ledige stillinger hos medlemsorganisasjoner

Tilbudet om gratis annonsering på rusfeltet.no brukes i varierende grad av medlemmene. Sekretariatet søker også aktivt opp ledige stillinger, men for å sikre at det blir gjort bør det sendes e-post til sekretariatet. Det er til enhver tid mellom 10 og 20 stillinger på rusfeltet.no.

II. Fremme kurs og konferanser hos medlemsorganisasjoner

Tilsvarende gjelder for kurs og konferanser. Skal medlemmene være sikre på at deres konferanse eller kurs vises må sekretariatet motta en e-post med lenke.

For ikke-medlemmer koster det 3000 kroner å annonsere slik at dette er en god og viktig medlemsfordel.

4. ORGANISASJON

a) **Utvikle og utvide sekretariatet med nødvendig kompetanse for å kunne gi medlemmer råd, veiledning og undervisning. Videre ha nødvendig og ressurser til å utvikle og drive prosjekter.**

Sekretariatet har bidratt i mange diskusjoner med medlemsvirksomheter. Videre er det gitt undervisning og deltatt i flere prosjekter. Fra 1. desember 2017 ble Kristin Halvorsen ansatt i en 40% stilling som organisasjonssekretær. Det er en målsetting å utvide ytterligere i første rekke knyttet til rus.no.

b) **Utvikle og utvide samarbeid med andre aktuelle aktører**

Vi har gjennom hele 2017 hatt et godt samarbeid med Rådet for psykisk helse, bruker- og pårørende organisasjonene og Nasjonalt nettverk for musikkterapi i rusfeltet. Det kan dere lese noe mer senere i rapporten. Vi har også godt samarbeid med brukerorganisasjonene gjennom nettverksmøtene. Sammen med proLAR-Nett er vi med på prosjektet Hepatittbussen. Under Arendalsuka samarbeidet vi med Tyrilistiftelsen og Abbvie om arrangementer.

Sekretariatet har et utstrakt samarbeid Nasjonal kompetansetjeneste ROP og løpende kontakt med Nasjonal kompetansetjeneste TSB. I enkeltsaker samarbeider vi ofte med medlemsvirksomhetene.

c) **Utvikle møteplassene slik at Fagrådet er den mest aktuelle rusfaglig og ruspolitiske arena**

Fagrådet nettside rusfeltet.no og møteplassene er populære arenaer. I denne perioden er også nettsiden rus.no reetablert som en arena for fagartikler, kronikker og aktuelle saker. Det er en videreutvikling av Rus & Samfunn. Fagkonferansen ble filmet for å kunne legges innleggene ut på Fagrådets YouTube-kanal. Dessverre ble kvaliteten for dårlig.

Rus.no

Videreføring og videreutvikling av nettsiden rus.no har det vært arbeidet med i hele perioden. Rus.no er nettsiden til tidsskriftet Rus & Samfunn. Som nevnt på årsmøtet 2017 ble det besluttet å legge ned papirversjonen da den ikke var levedyktig. Nettsiden ble flyttet over på ny plattform og fra desember 2017 er det publisert en rekke saker. Disse sakene har blitt godt mottatt. Så langt er det sekretariatet i Fagrådet som er redaksjon. Vi håper at det i løpet av 2018 blir anledning til å ansette en nettredektør/journalist.

Andre aktiviteter

Høringsuttalelser

Fagrådet var invitert til, og har kommet med høringsuttalelser til:

- Høringssvar på Somatisk helse og levevaner i Pakkeforløp for psykisk helse og rus, september 2017
- Høring om pakkeforløp TSB september 2017
- Høring om Statsbudsjettet 2018, oktober 2018 skriftlig innspill og muntlig høring
- Høring om tre Dok 8 forslag, februar 2018

Undervisning

Rådgiver Torhild Kielland har undervist om bruk av tvangsbestemmelsene i helse og omsorgstjenesteloven:

- 9. mai Norsk Sykepleierforbund konferanse
- laget undervisningsvideo til ROP-TV
- 27. september i Elverum, Sykehuset Innlandet og kommuner fra Hedmark og Oppland
- 22. november Ålesund behandlingssenter KoRus-Midt og Fylkesmannen i Møre og Romsdal
- 23. november Kristiansund, KoRus-Midt og Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Pompidougruppen

Leder var invitert og deltar i Pompidougruppens 2018 Executive Training on Drug Policy. Tema er evaluering, implementere og konsekvenser av ruspolitikken. Det deltar 18 land og det er to samlinger. Første samling i Lisboa i februar og den andre i Venezia i mai. Pompidougruppen er et europeisk samarbeid med utspring i Europarådet som holder til i Strasbourg.

Revidering av tilskuddsordningen

Helsedirektoratet ønsker å revidere tilskuddsordningene til frivillige og ideelle aktører på rusfeltet. Leder har deltatt i fire arbeidsmøter om temaet. Nytt regelverk skal komme på plass i løpet av 2018.

Besøk og synliggjøring

Styret og/eller sekretariatet i har i denne perioden besøkt 15 medlemmer, men også andre virksomheter innen rusfeltet. Vi har blant annet besøkt A-senteret i Oslo, Karmøy kommune, Blå Kors Haugaland A-senter. Flere har også vært på besøk i sekretariatet for å diskutere ulike problemstillinger. Det er en målsetting å synliggjøre Fagrådet ytterligere. Det gjøres med deltakelse og stand på ulike arrangement.

Leder var invitert og deltok på åpningen av fotball-VM for hjemløse i Oslo 29.august arrangert av Frelsesarmeen. I løpet av mesterskapet var leder også i arrangements tv-studio for å snakke om bostedsløshet.

Leder var 25. september invitert til fagsamling for ansatte i Mental Helses hjelpetelefon for å snakke om rusrelaterte problemer.

2.oktober var leder innleder på Sandnes kommune sin fellessamling for ansatte i forbindelse med rullering av kommunens rusplan.

22.november var leder tilstede på Fotballstiftelsens arrangement i Telenor Arena sammen med blant annet daværende kommunalminister Jan Tore Sanner.

27.november var leder invitert til førpremiere på filmen om landslaget for hjemløse og gav en hilsen til landslaget, filmskaper Hallvard Brøin og Frelsesarmeen.

Fagrådet var invitert og deltok med leder og rådgiver på Martin Blindheims 70 års markering i Helsedirektoratet 13.desember.

Fagrådet var invitert og deltok på markering av nye lokaler for Rådet for psykisk helse 13.desember.

Rådgiver deltok på og hadde innlegg på Akans fagdag om skam 5.januar.

Fagrådet hadde stand under hele Arendalsuka 2017 og på ROP dagen 10.januar

5.mars innledet rådgiver på Utdanningsforbundets konferanse «Om den tvetydige omsorgen» sammen med Henrik Syse

Fagrådets pris godt rusfaglig arbeid 2017

Direktør i Velferdsetaten, Lilleba Fauske og tidligere administrerende direktør i Stiftelsen Bergensklinikkene, Erling Pedersen, fikk Fagrådets pris for godt rusfaglig arbeid i 2017. Prisen var et trykk av kunstneren Rolf Nerli.

Fagrådets pris godt ruspolitisk arbeid 2017

Petter Nyquist, alias Petter Uteligger, ble tildelt Fagrådets pris for godt ruspolitisk arbeid 2017. Prisen ble delt ut under ruspolitisk seminar 12. mai 2017. Prisen er et kunstverk av glasskunstneren Aino Jensen.

Fagrådets stipend

Fagrådet mottok en stipendsøknad. Det var fra Ronny Bjørnstad, proLAR, som er invitert til Canada på Harm Reduction conference 14.-17. mai hvor de skal presentere sin brukerundersøkelse av 1032 LAR pasienter. Søknaden er innvilget med 10 000 kroner. Søknaden ble også omtalt i fjorårets årsmelding. Stipendordningen lyses ut på rusfeltet.no. Vilkåret for stipend er at en skal presentere norsk forskning eller modeller på utenlandske konferanser.

Sosiale medier

Mye av Fagrådets kommunikasjon og informasjonsarbeid kanaliseres gjennom Fagrådets hjemmeside www.rusfeltet.no og Facebook samt Twitter.

På nettsiden legges det daglig ut nyheter fra rusfeltet og beslektede fagfelt med linker til avisartikler, tidsskrifter og nettsteder.

Fagrådets webside er den mest oppdaterte og mest besøkte siden på nyhetsbildet knyttet til rus og avhengighet og relaterte saker. Nettsiden benyttes også til å presentere rusfaglige og ruspolitiske kommentarer fra Fagrådet under Nytt fra Fagrådet.

Gjennom Nytt fra Fagrådet ønsker Fagrådet å holde fokus på en del av de mest aktuelle sakene knyttet til Fagrådets arbeid og arbeidsplan. I tillegg benyttes siden til å annonsere og informere om møteplassene, studietur og andre arrangementer eller tiltak i Fagrådets regi. Her legger Fagrådet også ut Høringsuttalelser som er under utarbeidelse eller som er ferdig utarbeidet. Det legges videre opp til at medlemmer og andre kan komme med kommentarer på siden til sakene under Nytt fra Fagrådet. Nettsiden benyttes også til å informere om ledige stillinger og kurs og konferanser i medlemsvirksomhetene. Tabellen under viser utviklingen av antall besøk/treff pr år.

Årstall	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Antall besøk/treff	123 591	149 608	117 777	120 096	130 137	119 781

Fagrådet sender ukentlig ut nyhetsbrev hvor nyhetene i hovedsak er hentet fra Nytt fra Fagrådet. Det er cirka 2100 mottakere av disse ukentlige nyhetsbrevene.

Fagrådet har siden desember 2010 hatt en Facebookside og har pr 16.mars 2018 3343 følgere. En økning på 23% siste år. Fagrådet opprettet i desember 2010 også egen konto på Twitter under brukernavnet @rusfeltet. Det er leder som har hovedansvaret for Twitterkontoen. I alt er det 2132 personer/organisasjoner som pr 16.april 2018 følger Fagrådet på Twitter. Det er en økning på 6,1%.

5. Avslutning

Denne årsmeldingen går fra 6.april 2017 til 16.mars 2018. Det har vært et svært aktivt år for Fagrådet som vi håper gjenspeiles i rapporten. Fagrådet deltar i økende grad i prosjekter og saker av faglig karakter som går over tid. Det er i tråd med Fagrådets Strategisk plan 2015 – 2020.

Etter valget i september 2017 og regjeringsutvidelsen i januar 2018 finnes det et flertall for større endringer i ruspolitikken. Oppfølging av personer som blir tatt for bruk og besittelse av narkotika flyttes fra justis til helse. Det er grunn til å tro at det også vil prege den ruspolitiske debatten i 2018.

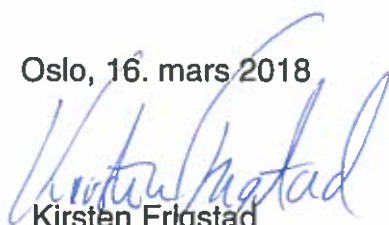
I den perioden debatten om ny ruspolitikk foregår skal livet i rusfeltet gå videre. For Fagrådet er det viktig å være med å løfte faget og bidra i debatten om rammevilkårene for rusfeltet.

Styret ønsker velkommen til et godt årsmøte på Oslo kongressenter torsdag 26.april 2018.

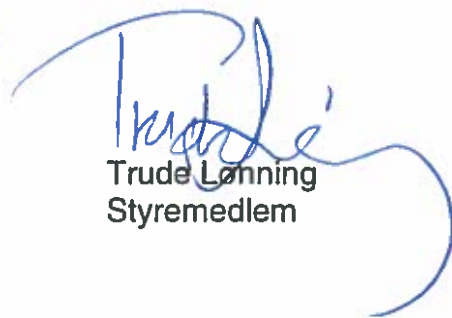
Oslo, 16. mars 2018

Anders Dalsåune Jansen
Styrets nestleder

Kirsten Frigstad
Styreleder

Trude Lønning
Styremedlem

Berit Kalgraff
Styremedlem

Ole Hope
Styremedlem

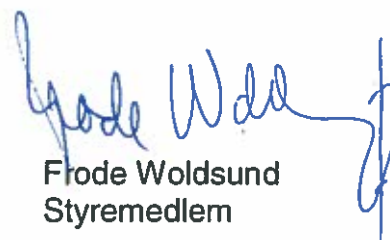
Vidar Hårvik
Styremedlem

Egil Atle Bremnes
Styremedlem

Ingrid Meen Lovvik
Styremedlem

Frode Woldsund
Styremedlem

Jan Gunnar Skofterdalen
Leder